DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Aralık 2001

TL 1.000.000 (KDV Dahil)
2

AYLIK EDEBİYAT VE DÜŞÜN DERGİSİ

eski

asimetrik dünya keşmekeşi

Savaş var... Öyle diyorlar... Düşmanlar nerede peki?.. Saldıran kim, saldırılan kim?.. Ölenleri kim gömecek? Ya kalanlar? Kimse yok gibi... Var mı yoksa?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2 eskieskieskie

eskieskieskie

4 eskieskieskie

eskieskieskie

6 eskieskieskie

eskieskieskie

8 eskieskieskie

eskieskieskie

10 eskieskieskie

eskieskieskie

Pusulayı Yitiren Aydın

Başbakan Schröder, genç sosyalistlerden gelmedir. Ve bugün Afganistan'daki bombardımanın, karakış bastırırken, sefil halka insani yardım için durdurulmasını isteyen dünyanın en büyük sendikası IG Metall (Alman Metal İş) başkanına, "Sendika kendi işine bakıp, toplu sözleşmeyle üyelerinin refahını düşünsün. Sendikacı dış politikadan anlamaz" diyebilmiştir.

YÜKSEL PAZARKAYA

Aydın olmanın bir ölçütü varsa, o da herhalde fikirlerin itaatsizliğidir. Burada iktidar fikirlerine olduğu kadar, genelgeçer fikirlere de itaatsizlik söz konusudur. Genelgeçer fikirler de çoğu zaman siyasal ya da iktisadi erkin kabul ettirmeye çalıştığı ve çoğun kabul ettirdiği fikirlerdir.

Aydın düşünce için, bu çerçevede, tutulan, taraftar olunan bir iktidar olamayacağı gibi, taraftar olunan bir genelgeçer de söz konusu olamaz. Çünkü, aydın fikrinin, istediğince doğru olsun, belki kısa bir vade dışında (ki o da özellikle ülkemizde, 1920 - 1935 dönemi dışında), iktidar fikirlerinden ya da genelgeçer fikirlerden yana olması, onu aydın olma niteliğinden hemen sıyırır. Bir iktidar fikrinin kısa bir vade için desteklenmesi ne zaman geçerlidir? Ancak, devrim niteliğinde bir atılım ve dönüşüm söz konusuysa, bunu tehlikeye düşürmeme çabası da aydın olma sorumluluğuna girebilir.

Günümüze bakınca, çarpıcı bir olguyla karşılaşıyoruz. Örneğin, Avrupa çıkışlı ve salt Avrupa geçerli '68 kuşağı hareketinin hemen bütün önde gelen aydınları, bugün ülkelerinde iktidardalar ve genellikle o hareketin savunduğu bütün fikirlere ya karşıdırlar, ya da sözle karşı çıkmadan karşı uygulama içindedirler. Bir anlamda '68 devrimci kuşağı, aynı temsilcileriyle bugün iktidarda karşıdevrimi yürütmektedir. (Bizde kopyalama yöntemiyle çoğaltıldığı için, bugün birçok temsilcisi, özellikle Avrupa Birliği'nin paralı paryalığını yapıyor.)

Örnekse, bugünün Almanya'sından iktidarın en üst iki kişisinin adı yeter: Başbakan **Schröder**, genç sosyalistlerden gelmedir. Ve bugün Afganistan'daki bombardımanın, karakış bastırırken, sefil halka insani yardım için durdurulmasını isteyen dünyanın en büyük sendikası IG Metall (Alman Metal İş) başkanına, "Sendika kendi işine bakıp, toplu sözleşmeyle üyelerinin refahını düşünsün. Sendikacı dış politikadan anlamaz" diyebilmiştir. Bunu da Afganistan'da savaş tırmanırken, bir uçak dolusu iş adamıyla çıktığı ticari amaçlı Asya gezisinin Çin durağında söylemiştir. Sendika yöneticisinin yanıtı doğrudur: "Savaş ve barış emekçinin hayati sorunudur."

İkinci örnek, yine Almanya'dan dışişleri bakanı, Yeşiller Partisinin yetmişli yıllarda sokak gösterilerinde polis taşlayan, polisle boğuşan geç (gecikmiş) 68'lisi **Joschka Fischer**. İktidar ve daha da ötesi dışişleri bakanı oluncaya dek, bu pasifist militan, bugün Kosova ve Afganistan savaşlarının en ateşli, en şahin taraftarı olmuştur. Örnekleri çoğaltmak çocuk işi. Onların, bu yüz seksen derecelik dönüş için öne sürdükleri, terörle savaş, reel politika gibi gerekçelerin üzerinde durmayı bu yazının çerçevesinde gereksiz buluyorum.

Gelmek istediğim bir başka önemli konu var. Türkiye'ye baktığımız zaman, aydın denen yaratıkla mandacı işbirlikçinin nasıl birbirine karıştığını, sınırların ortadan kalktığını utanarak görüyoruz. Türkiye'nin son elli yıllık tarihinin bir sonucu olarak, zaten

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

eskieskieskie

14 eskieskieskie

eskieskieskie

16 eskieskieskie

eskieskieskie

18 eskieskieskie

eskieskieskie

20 eskieskieskie

eskieskieskie

22 eskieskieskie

YASTIĞIMIN ALTI

Yastığımın altı
Bir kese fırtına
Ne üstte başta var
Ne cepte kuruş

Yastığımın altı
Bir avlu kalabalık
Ne saf tutanım var
Ne de dünyada barış

Yastığımın altı
Bir bulut deniz
Ne yakında kara var
Ne sabaha çıkış

m. mazhar alphan

Svidrigaylov'a hiç yer verilmemiş. Gaston Baty (ya da Ragıp Yavuz) çok hızlı anlatarak romanı özetlemiş. Eseri okumuş, içinize sindirmişseniz, hiç değilse özetini biliyorsanız mesele yok. Ama değilseniz, oyundan çıkarken: "Benim 'suç'um neydi ki, bana bu 'ceza'yı verdiniz" de diyebilirsiniz.

Ragıp Yavuz, Arzu Işıtman'ın desteğini de arkasına alarak, doğrusunu söylemek gerekirse, fevkalade titiz bir reji çalışması yapmış. Paydaş kişileri bir araya getirmiş, onların aracılığıyla ve gene onların yeteneklerini, kişiliklerini harekete geçirip bölüştürerek belli bir atmosfer yaratmış. Düzen anlayışı ve planı mükemmel. Ama mutlaka bul buluştur eleştir derseniz, o zaman Ragıp Yavuz'a, meyhane tablosunda, meyhanenin tepesinde, sağında solunda hareketsiz duran tiplere neden gerek gördüğünü; katil zanlısı olarak gözaltında tutulan Nikola'nın Marmaledov'un cenaze töreninde, hem de en ön sırada ne aradığını; **Haldun Ergüvenç**'in, örneğin "becerebileceği" yerine "becerebileceğe" gibi telaffuz yanlışlarını; **Aslı İçözü Kasapoğlu**, **Mehmet Gürhan**'a: "... ama bu bit, bir insan", derken oluşan kötü Türkçe'yi: "... ama bu bit değil, bir insan" biçiminde neden düzeltmediğini; cenaze töreni bölümünde tempoyu neden o denli düşürdüğünü; ikinci perdedeki Aslı İçözü Kasapoğlu, **Yıldıray Şahinler**, Mehmet Gürhan'lı dörtlü ve **Ahmet Uz**'un dahil olduğu takip eden beşli tabloda, **Güzin Özyağcılar**'ın perdelenmesini nasıl olup da engellemediğini; **Ayşegül İşsever**'e çamaşır yıkatırken leğene neden su koydurtmadığını sorabilirim. **Bertan Onaran**'ın çevirisi, her zamanki gibi pırıl pırıl. **Özhan Özdil**'in dekoru gerçekten kutlanmaya değer ölçüde bilinçli bir bakış açısının ürünü. Ama, hani Porfir, Nikola'ya: "Boyadığın dairenin üst katında bir kadın öldürüldü", diyor ya, doğrusu Alyona'nın dairesi bana pek üst kat gibi gelmedi. **Nilgün Gürkan**'ın kostümleri zevkli ve yerli yerinde. **Uskan Çelebi**'nin, oyunu **Çaykovski**'nin 6 numaralı "Pathétique" Senfonisiyle açması, ilk bölümü ise gene Çaykovski'nin Piyano Konçertosu ile bitirmesi ve eseri ara boyunca kullanması pek yakışmış. Oynanışa gelince: Yıldıray Şahinler iyi. **Esin Umulu Karabağ** ve Aslı İçözü Kasapoğlu biraz donuk. Haldun Ergüvenç, iyi üstü. **Süleyman Balçın, Erkan Sever, Yonca Avdan, Aslı Yılmaz**, Ragıp Yavuz'un verdiklerine olumlu eklemeler yapmakta. **Mahperi Mertoğlu, Funda Köseoğlu** ve özellikle **Sevtap Çapan** bedensel anlatımları yanı sıra, sessel anlatımlarını o denli uyumlu bir biçimde kullanıyorlar ki, sözcüklerin ruhuna inmekteler. Güzin Özyağcılar, sözcüklerin yaşam yüklü içeriğine sesin canlı melodisini işlerken, hiç abartısız ve yapmacıksız bir oyun veriyor. Mehmet Gürkan'ın ise, bütün oyun boyunca rasgele, amaçsız hiçbir hareketi yok. Jestlerini ve mimiklerini sürekli denetim altında tutmayı başarıyor. Kadroda bulunan ve burada sayamadığımız oyuncular arasında görevini eksik yapan ya da savsaklayan yok gibi.

Özetlersek, *Suç ve Ceza*, sezonun görülmeye değer oyunlarından. Dediğim gibi: Hele bir de romanı okuyup giderseniz, keyfinize diyecek olmaz!

(İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları / Telefon: 0212 219 10 78 ve 0212 232 53 21) / e-posta adresi: uakmen@superonline.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

24 eskieskieskie

eskieskieskie

Define

Sen gidince dağılır gibi olduk. Arsız sıcaklar da başlamıştı. Cemil eve kapandı. Jerfi'nin kafası karışık, yaprak yolup çiğniyor boş bakışlarla. Ben de hepten avare kesildim, geceleyin ıssız kırlara vurur oldum. Kıpırtıdan yoksun ağaçlıklar değil de, karanlıktaki süresiz voltalarım umar oldu, bir gece Talha düşüverdi yoluma. Böylelikle de define meselesi yeniden gündeme geldi. Harita Talha'daydı. Eski dost, kazı müptelası, bu yüzden de kazma diye anılan Talha'yla birlikte tayfayı toparlamak için, Viranevler'in oradan sapıp önce Haçikyan'ın oğlu Kevork'u kafaya aldık, o gece için kavilleştik, sonra da araç gereci sağladık. Onca yıl sonra, çocukluğumda gecelerimin başkonuğu, gündüzlerimin vazgeçilmez oyun arkadaşı olan define düşü belki de gerçekleşecekti. Bu uğurda kıllarını ağartmış Talha, haritayı açıp ada pafta parseli belirledi. Yazgı mıdır nedir, harita, "define olsa olsa ondadır" diye kurduğum evi imliyordu. Yıllar var ki uğramadığım beş on evlik eski mahallemizin çağrısına koştum. İlkin Haçikyan'ın konağının mahzeninden başladık kazıya. Bunak Haçikyan üç kollu şamdanıyla evin içinde dolaşır, Arşaluz'a kaptırdığı çil altınlarını aranırken, Talha, ben, Jerfi, deli Ümran ve temiz bir çocuk olan Kevork, taşları kanırtıp kanırtıp bir yerinden sökmeye koyulduk. Harita kılavuzdu, Talha da eşikte bekçi. Kazı zorlu iş, bilek işi ve elbette yürek işi. Bu yüzden var gücümüzle kazacak, usanan olursa birbirimizi ayartacaktık.

Mahzende toprak birikmeye başladı. Nereye yığacağız diye kara kara düşünürken, Kevork yiğitçe atıldı, merak etmeyin, ben odama taşırım, ruhu bile duymaz babamın, dedi. Bir heves haydi yeniden başladık kazmaya. Haçikyan küp gibi sağır olmasaydı çoktan inmişti aşağıya; kazma bir türkü tutturmuş, almış başını gidiyordu. Öte yanda direnen kayanın direnci canımıza epeyce okudu. Dayanamayıp sabaha karşı bıraktık, ince yaz yağmuruna çıktık sessizce. Sonraki gece bıraktığımız yerden sürdürdük. Bu kez Kevork bekçilik etti toy yüzü, pır pır yüreğiyle. Sonunda bir tünel açacak denli ilerledik. Haçikyan konağının bitişiğindeki metruk evin dibinde uyuklayan gömüye ulaşmak için, bunca eziyete katlanmadan kazıya evin bodrumundan başlayabilirdik elbet, ne var ki, kimsenin önünden bile geçmeye cesaret edemediği bu terk edilmiş eve girip çıkmalarımız o saat herkesin gözüne batar, define avcılığı serüvenini de yüzümüze gözümüze bulaştırmış olarak kös kös tasımızı tarağımızı topladık ister istemez. Eziyet kaderimiz, alınyazımız diye diye, sonraki gece, ondan sonraki gece, daha soraki gece, sıcak, boğucu, dalda kıpırtı olmaksızın, yaprak oynamadan, kaç gece, uykusuz, giderek yorgun, sinirli, gene de ümitli, düşe tutkun ve asıl bu düşe tutkun, kollarımız kalkmaz, bedenimiz dik duramaz olana dek kazıyı sürdürdük.

Hakikaten neydi gömü, tuhaf ama düşünmüyordum hiç, altın mı, gümüş mü, pırlanta taş mı, yoksa rivayet mi, neyse ne, ne olduğu önemli mi, değil. Önemli olan onu aramak, bulmaya çalışmak, buydu. Bulunca ne yapacaktım peki, bilmiyordum, belki de hiç, bu değildi ki, ona ulaşmaktı düşüm, ereğim, aslolan oydu.

Hakikaten neydi gömü, tuhaf ama düşünmüyordum hiç, altın mı, gümüş mü, pırlanta taş mı, yoksa rivayet mi, neyse ne, ne olduğu önemli mi, değil. Önemli olan onu aramak, bulmaya çalışmak, buydu. Bulunca ne yapacaktım peki, bilmiyordum, belki de hiç, bu değildi ki, ona ulaşmaktı düşüm, ereğim, aslolan oydu.

JALE SANCAK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

eskieskieskie

UZUN İNCE GEMLİK YOLLARI

âşık veysel ve orhan veli için

uzun ince bir yoldayım,
bir âşık yok mu,
kaleminde soluklanayım.
uzak düşlere yelken açmışım,
rüzgâr nereye sürüklerse ben ordayım.

gemlik tarafından denize indim
gözlerim kapalı,
bir çürük gemiye bindim.
vahşi kasırgaları yâren belledim.
somonların gurbetinden sana geldim.

cengiz dinçer

yeniden heyecanla büyüdü, dinle!.. Eehhh yeter artık diye çıkıştım, gidelim hadi, bittim ben!

Sonraki gece Ümran gelmedi. Bir daha hiç gelmedi. Ölü kızın şarkılarını dinleyerek bir başıma oydum metruk evin altını. Kimi geceler ağlıyor, yakarıyordu. Kimi geceler de sanki tapınıyordu. Sözlerini anlamadığım şarkı, o ilahiyle gazel karışımı ezgi altüst ediyordu içimi. Onu dinlerken parmaklarımla toprağı deşiyor, toprakla bütünleşmek, toprağın içine karışmak, orada yeniden oluşmak istiyordum. Bir yandan da aşk acısını içimin en kuytusunda bile duyuyor, bu aşkı, dünyadaki bütün aşkları, âşıkları düşünüyor, aşkların yitip gitmesine içerliyordum. Oysa şimdiye dek ne kafa yormuş ne umursamıştım böylesi şeyleri. Şimdiyse aşksızlığıma hayıflanıyor, ağlayacak hallere düşüyordum. Ne olmuştu bana, bir anlasam!.. Anlayamadıkça bir kör dövüşünün içinde savruluyordum. Sorular fena tepeliyordu beni. Kazmaya dönüşen bedenim tükendikçe içim coşuyor, defineye varma –bir aşka varacakmışçasına– hırsım daha çok artıyordu. Ona varacak, anlayacaktım. Aşk mıydı orada bulacağım, hayata bir yanıt?.. Keşke aşk olsa diyordum beni orada bekleyen. Yazıklanıyordum ardından, hep uzak durmuştum aşka. Gülünç olurum, zıvanadan çıkarım, hayatım bir gafa dönüşür korkusuyla kaçmıştım hep. Boyun eğmek, zavallılaşmak bana göre değildi. Bir kadının oyuncağı olacaksam gebereyim daha iyi. Ne acı ki yanılgım hayatımı kupkuru kılmıştı. Günbegün içimde çoğalan bu yanma, yanıp tutuşma, erime tutkusu olmaksızın yaşanan boşa geçmiş zamanlarıma acıyordum. Harcanmış yılların ezginliğiyle rum kızın sesinde aşkın ardına takılıyor, kendimi verme isteğiyle, çılgınca bir özlemle coşuyor da coşuyordum. O ki aşk bu denli güçlüydü, hiçliğe bir yanıttı, öyleyse bütün varlığımı ona teslim edebilirdim. Tutkuyla, inançla, hırsla saldırdım toprağa. O da esirgemedi kendini bu kez, uysallaştı, dindi, aramızda sıcak bir dostluk kuruldu. Sonunda bir gece yarısını daha kışkışlayıp sabaha yakın saatlerde erdim. Som karanlığı ansızın ışıklandıran dibi bulmuştum. Haritanın imlediği noktaydı vardığım. Elime bir şey takıldı, kapkara bir halka... Üstünü sıvazladım, ağır demir bir kapak belirdi çukurun içinde. Büyücek bir şey. Asıl onu yerinden oynatmak, kaldırıp açmak meseleydi. Hayli uğraştım, bütün gücümü tüketene, kan ter içinde kalana dek. Neredeyse soluğum kesilecekti, yığılıp kalacaktım güller nakşedilmiş sırtının üstüne. Azar azar kımıldamaya başladı ilkin, sonra yuvasından oynadı, biraz asılınca da kayıverdi. Açılmıştı nihayet. Canım uçup gidecekmişçesine, tir tir titreyerek eğilip baktım oyuğa. Bakar bakmaz da kendi yüzümü gördüm, kendi yüzümle karşılaştım gömü yuvasında. Şaşkınlıkla gözlerimi oğuşturup yeniden baktım, yüzümdü yansıyan, ruhumun, yüreğimin dalgalanışlarını apaçık dışa vuran yüzüm; özlemlerimi, sızılarımı, yakarışlarımı gizlisiz söyleyen bakışlarımdı gözlerime batan. Çünkü bir aynaydı çukurun dibinde yatan, gümüş sırlı bir suret yansıtıcısı. Ses yeniden çepeçevre sardı aynayı ve varlığımı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kentin Belleğin

Yolculuk...

- Mübahat S. KÜTÜKOĞLU
  - İzmir Tarihinden Kesitler
  - XV ve XVI. Asırlarda İzmir Kazasının Sosyal ve İktisadi Yapısı
- Olaf YARANGA
  Çeviri: Gürhan TÜMER
  XIX. yy.'ın İlk Yarısında Fransız Gezginlerin Anlatımlarında İzmir
- Cevat SAMİ-Hüseyin HÜSNÜ Beyler
  Sadeleştiren: Erkan SERÇE
  İzmir 1905
- Emel KAYIN
  İzmir Oteller Tarihi
- Ekrem AKURGAL
  Ege / Batı Uygarlığının Doğduğu Yer
- Uluslararası Amerikan Koleji Arş. Raporu
  Çeviri: Aykan CANDEMİR
  İzmir 1921
- İlhan PINAR
  - Hacılar, Seyyahlar, Misyonerler ve İzmir [Yabancıların Gözüyle Osmanlı Döneminde İzmir - 1608-1918]
  - İzmir 1873
  Karl von Scherzer
  Çeviri: İlhan Pınar
- M. Şakir ÖRS
  İzmir - Sesler Yüzler Sokaklar
- Mümtaz SAĞLAM
  İzmirli Ressamlar Ansiklopedisi
- A. Nedim ATİLLA
  - Geçmişten Günümüze İzmir Mutfağı
  - İzmir Posta Tarihi (1841-2001)
- *1927-1928 İzmir Fotoğraf Albümü*
- *İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat-4 Mart 1923)*
- Zeki ARIKAN
  İzmir Basınından Seçmeler (1872-1922)
- *1923 Senesi İzmir Vilayeti İstatistiği*
  Yayıma Hazırlayan: Erkan SERÇE
- Ziya SOMAR
  - Yakın Çağların Fikir ve Edebiyat Tarihimizde İzmir
  - Bir Şehrin ve Bir Adamın Tarihi: Tevfik Nevzat
- *İZMİR KENT KÜLTÜRÜ DERGİSİ Sayı; 1, 2, 3, 4*

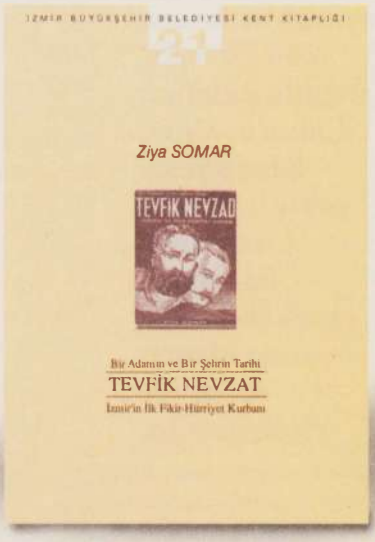

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İ.B.B. Kültür Yayınları • İZYAY • İşçiler Cad. No: 130 Kahramanlar-İZMİR

30 eskieskieskie

eskieskieskie

32 eskieskieskie

Tevfik Fikret'ten Yoldaş Pançuni'ye

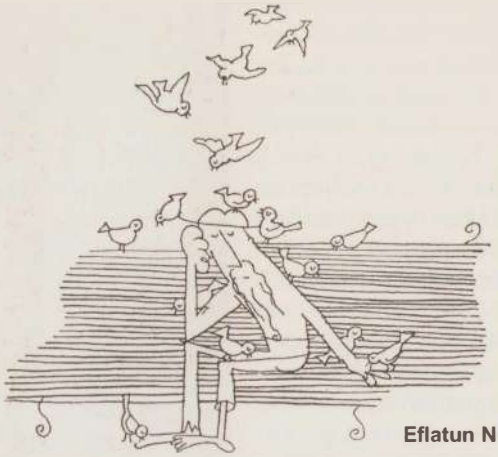

Eflatun Nuri

Ama yaptıkları her şey sosyalizmin değerlerinin, halk gözünde değersizleşmesine, kendilerinin de maskara olmasına yol açar. İlk bakışta romanı okuyanlar, bu kişiler üzerinden "komünist" değerlere saldırıldığını, komünizmin ideallerinin boş ve yalan olduğunu söylemek için yazıldığını düşüneceklerdir.

NİHAT ATEŞ

Geçen akşam arkadaşlarla sohbet ederken, bir tanesi "marksizm" ile ilgili bir yazı kaleme aldığını ve bu yazının amacının tamamıyle bir "marksizm" savunusu (!?) olduğunu anlatıyordu. Buraya kadar olağanüstü bir şey yoktu anlattıklarında. Ama yazı yayımlandıktan sonra, birkaç yerden birden kendisinin "döndüğü" ile ilgili yazılar yazıldığını söyleyince, "belki yazıdan böyle bir sonuç çıkıyordur" dedim. Biraz sitemkâr yüzüme baktı ve "hayır ben de ilk önce yazdığım yazıdan kuşkuya düşüp tekrar tekrar okudum, bırak öyle yorumlanacak bir tümceyi, en ufak bir ima bile yok" dedi. Ve yargısını söyledi: "Ya o yazıları yazanlar yazıyı okumadan yazdılar –ki bu az bir olasılık– ya da okuduklarını anlayıp, çözümleyemiyorlar."

Konuşma başka bir aşamaya gelmeye başlamıştı yavaş yavaş. Eski bir anım canlanmıştı. Onu anlatmaya başladım: **Tevfik Fikret**'in ***Sancâk-ı Şerif*** adlı şiirini okuduğumda dudağım uçuklayacak gibi olmuştu. Şeyhülislam Hazretlerine adayarak, *Bir mücâhidi-i muhlis lisanından* (Bir savaş gönüllüsü dilinden) başlıyordu şiirine:

"Ey râyet-i Peygamber, ey ümmid-i ahiri
Milyonla kulubun;
Ey nefha-i gaybiyye-i nusret, ki safiri
Vecd-âver olur ruhuna şarkın ve cenubun;
...
(Ey Peygamber sancağı, ey milyonla kalbin
Son umudu;
ey, fısıltısı doğunun ve güneyin ruhunu kendinden
Geçiren zaferin görünmez esintisi; ....

Cevdet Kudret çevirisi)

Bu ilk okuyuşta bir ön bilgi, niye, niçin yazıldığıyla ilgili en küçük bir açıklama yoktu. Sadece şairinin Tevfik Fikret olduğu yazıyordu. Tevfik Fikret nasıl böyle bir şiir yazardı!? Yazmıştı işte. Mal bulmuş mağribi gibiydim. Arkadaşlarıma koştum. "Bakın", dedim "bakın Tevfik Fikret nasıl şiir yazmış? Tevfik Fikret Allah, kitap, peygamber gidiyor!" Baktılar; haklıydım! Başladık yorum üstüne yorum yapmaya. Fakat en parlak olanı, hâlâ ortalıkta edebiyatçı geçinen başka bir arkadaşa aitti: "Tevfik Fikret öleceğini anlayınca herhalde nedamet getirmek için böyle bir şiir yazdı." Çok akla

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

eskieskieskie

Atatürkçü İlerici Devri
Gençlerin Dergisi İle

Atatürk Özel Sayısı
Bayilerde

MÜCADELECİ ATATÜRKÇÜLÜK

ÖKÇE FIRAT "Emperyalizm-Şeriat 'İkileminde' İlerici Devrimci
Lİ ÖZSOY Atatürkçülük: Devrimci Bir Bağımsızlık Hareketi
RKİN YURDAKUL Türk Solunun Devrimci Yönünü Canlandırmak
ZGÜR BİLLUR Kuvayı Milliyeci Bir Sosyalist: Mehmet Ali Aybar

YEKTA GÜNGÖR ÖZDEN Atatürk Devrimciliği **VURAL SAV**
Mücadeleci Atatürkçülük **ALPASLAN IŞIKLI** Bunalım ve Atatürkç
ATTİLÂ İLHAN Gençler Müdafai Hukuk'ta Birleşmeli **ÖNER YA**
mperyalizm Çağının Yurtsever Devrimcisi **BEDRİ BAYKAM** Kemal
Yeni Hamlesi **HALİL İBRAHİM ŞAHİN** Cumhuriyetimiz

u sayıda ayrıca:
OĞAN AVCIOĞLU Medrese Atatürkçülüğünden Gerçek Atatürkçülü
LHAN SELÇUK Gardrop Atatürkçüleri **ŞEVKET SÜREYYA** Milletleşme
ĞUR MUMCU Cumhuriyetimizi Savunmak **AZİZ NESİN** Mustafa Ke
ürkiyesi **M.ALİ AYBAR** Ulusal Kurtuluşların Başladığı Gün

Türkiyenin ilerici gençleri ve aydınları İleri'de yazıyor

8.000 tirajıyla Türkiye'nin en çok satan ve okunan siyaset dergisi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

l/Faks: (212) 292 73 00

www.ileri2000.org

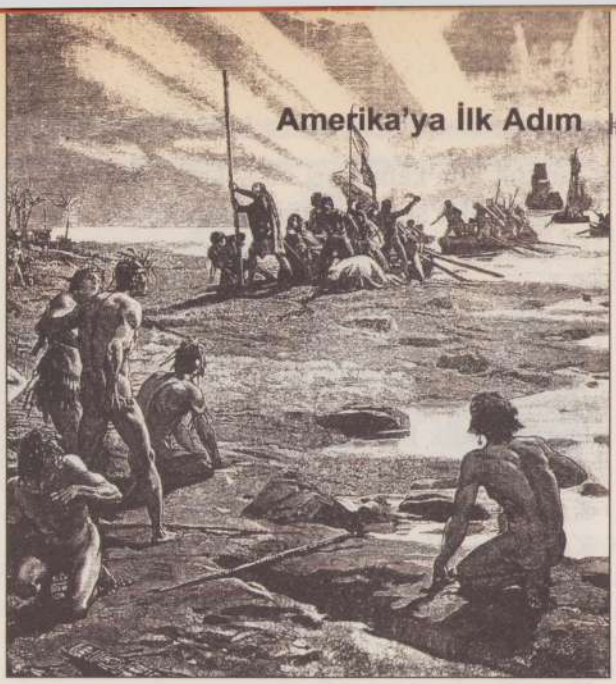

Tanrı Amerika'yı Amerikalılardan Korusun!

EFLATUN NURİ

1607: İngiliz Kont'u **Northumberland**'ın oğlu **George Percy** *Observation* adlı kitabında, Kaptan **Christopher Newport**'un uç gemisi, bir nisan sabahı Chesapeke Körfezine demirler. Sahile çıktıklarında yemyeşil çayırlar, yüksek, yaşlı ağaçlar, yamaçlardan inen tatlı sular, limon büyüklüğünde çilekler, çiçeklerle döşeli güzel ormanlar, çok iri ve leziz istiridyeler, küçük büyük av hayvanları, rengârenk kuşlar, iri mersin balıklarının bolluğu, yığın halinde hindi yuvaları ve sayısız yumurtalar... hepsini nasıl da bulduklarını ballandıra ballandıra anlatır. O inanılmaz güzellikteki doğa içinde, vahşi dedikleri kızılderililerin onlara mısır ekmeği ve bakır lüleli kilden çubuklarla içilen tütün getirdiklerini yazar.

Daha sonraki yıllarda, bu bakir doğanın bekâretini bozarlar, Avrupalı aç gözlü devletler birbirleriyle yarış edercesine, "altına hücum" kabilinden, ipten kazıktan sıyırmış, dışlanmış maceraperestleri, serserileri ve de hapishanelerdeki katilleri, canileri, kürek mahkûmları, idamlıkları, hırsızları, dolandırıcıları, sadistleri ve sapıkları yani bütün "cehennemlik"leri keşfettikleri bu cennete postalarlar. Daha sonra İngiltere'den bir gemi dolusu kızı, kadını da arkadan "yedek parça" olarak yollarlar. Bu göç edenler sonradan gelen beleş karıları da, güzel çirkin aramaz kaparlar. Amerika adını verdikleri bu koca kıtanın topraklarını kavga dövüş yağmalarlar. Bu çevirdikleri büyük arazilerde ekip biçmek için kızılderilileri zorla da olsa çalıştıramadılar. Onları topraklarından atmak için ölümü göze alırlar. Ama kızılderililer, karşılarındaki insanların onlara karşı büyük bir soykırıma girişeceklerinden habersizdiler. Bu elleri kanlı insanlar, hızla çoğaldılar, çoluk çocuk sahibi oldular. Artık çiftliklerinde Afrika'dan getirilen esirleri, hayvan satın alırcasına esir pazarlarından alıp, zincire vurup, kırbaç altında, pamuk, mısır ve tütün tarlalarında, ölesiye çalıştırdılar. "Kunta Kinte"de izledik; o Afrika'dan gelen siyah insanlar çok acı çekerler. Genetiği ve kanı bozuk bu insanların soyundan gelenlerin küçücük çocukları, dedelerinin tabancalarını alıp kendi okullarında,

Süpermen'ler New York'un kulelerine yönelik bir saldırıyı önlemeye çalışıyorlar.
SİVİ'nin [illegible] bir çizgi-romandan.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ramtey.org

ESKİ EV

Tanıdık yüz kalmamış bu sokaklarda
Boşalmışlar sanki gittiğinden beri.
Masamda bir ekmek kurumuş, yenmez.
Tek satır eklemedim henüz,
Yarım kalan şiirime.
Bilmem ki sonunu nasıl bağlayım?
Dışarısı yabancı bu evin,
İçerisi bildik koku.
Tüm anıları canlandırır eski perdeler,
Kırık tahtalardan yapılma sedir.
Köşedeki sokak lambasından
Ölgün bir ışık süzülür
içeriye geceleri,
İşte o zaman yayılır yalnızlık
Her köşesine bu eski evin.
En derininden hicran!
Dalından kopmuş,
Rüzgâra kapılıp
Bir yer çatlağına düşmüş,
Yalnızlığa meydan okuyan yaprak gibi.
Bazen yüksekçe bir yere çıkıp otururum.
Göz alabildiğine uzaklara bakarım.
Yıldızlar çizerim eski evimizin zeminine.

hüseyin ışık

öğrencilerin üzerine rastgele ateş açıp bir sürü arkadaşını gözlerini kırpmadan, gayet rahat öldürebiliyorlarsa, düşünmek lazım!

Tabii büyük ne yaparsa, küçük de ufaktan ona yelteniyor. Büyük, tokatı Japon'a, Kore'ye, Vietnam'a, Irak'a atarken, hiçbir yerden tokat yiyeceğini düşünmüyordu. Bu Amerika, tokatı yiyince dünyayı ayağa kaldırdı. En büyük teröristin kendi olduğunu unutup şimdi terörist avına çıkıyor. O kadar masum insanın hazin sonunu hazırlayan siz değil misiniz? Durup dururken kimse kimseye tokat atmaz. Madem okkalı bir tokat yedin, yahu insan önce bir düşünür, ben nerede hata ettim diye sorar. Zeytinyağı gibi üste çıkmaz. "Öfkeyle kalkan zararla oturur", "Keskin sirke küpüne zarar verir". Şimdi topla peşine bir sürü milleti, onları da suçuna alet et. O aç sefil, zavallı Afganistan'daki masum çoluk çocuğa, mayın tarlalarında, ayaklarını kollarını, gözlerini kaybetmiş insanların üzerine bomba yağdırmak, **Ladin** için mi? Bin Ladin, yarın bir milyon Ladin olur, haberin olsun, arı kovanına çomak sokma! Sen bu dünyada cenneti yaşarken, başkalarına cehennemi yaşatma; sen kendi yaşadığın cennetini cehenneme çevireceksin; sonra da, yelkenlilerle geldiğin kıtadan son Amerikalı olarak kaçabilmek için bir sandal dahi bulamayacak, ancak bir sal yapıp belki paçayı kurtarabileceksin!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

eskieskieskie

40 eskieskieskie

AŞK MÜLKİYETİ

sevgilimde
akdenizi gezmedim
henüz suya girmedim sezarın battığı yerde
kleopatraya gitmedim karşı kıyıya
transatlantiğe binmedim
yine de kaç kere ölmedim

sevgilimde
açık denizinde sevişirken
yittikçe duru sabahlara dökülüyor
martıyı gökyüzünü karaları
ta babil kadar eski yalanlardan
yüzyıllardır öldüğüm kent kokuları
yıldızlarla iniyor tenime

sevgilimde
kovulmaya geldiğim kıyılarda
sövmediğim de oldu
hayatın küçük büyük imparatorluklarına

sevgilimde
olur olmaz savaşlara katıldım hep
gönlümce ve fikrimce dağıttım karaları
ana karaları batık karaları ve bakire karaları

denizleri de ekledim mülkiyete sabah sevişmelerinde

ali fil

landım. Nitekim ben bu yazıyı kaleme aldıktan hemen sonra, radyo Bulgaristan, sosyalistlerin seçim yoluyla iktidarı kazandıkları haberini vererek, beni de bu notu yazıya eklemek zorunlu bıraktı.)

Tek kutuplu, yani şimdiki medya ağzıyla yaygın bir biçimde söylendiği gibi "asimetrik" bir dünya, fenomenolojik bakımdan olası değildir. Böyle bir dünya tasarlamak; "her şeyin zıddı ile kaim olduğu"nu va'az eden diyalektik akıl prensibine aykırıdır. Böyle bir dünya hem akıl prensipleri bakımından olanaksızdır hem de pratik dünyada bunun belirgin bir paradigmasına rastlamak mümkün değildir. Yokluk (néant) olmadan varlık (existence), boşluk (espace) olmadan uzam (étandue) pozitif (+) olmadan negatifin (-) hem varlığı hem de kavranması ne mümkün? Fizik dünyayı bu tarzda ele alış ve kavrayış, yalnız doğa bilimleri söz konusu olunca değil, toplumbilimler söz konusu olunca da benzer geçerlik değerleri ifade eder. Aslında tek kutuplu bir dünya özlemi, idealist felsefede kendine geniş yer bulabilmiş metafizik bir görüştür ve **Immanuel Kant**'ın (1724-1804) "De Mundi Sensibilis Atque Intelligibilis Forma et Principiis - *Hissedilebilir ve Anlaşılabilir Âlemin Şekli ve İlkeleri Üstüne*, 1770" adlı yapıtında derinlemesine ifadesini bulur. Karşıtlıkların varolduğu bir dünyadan söz ederken, bu karşıtlıkların maddî alemde bulunması gerektiği, yani söz konusu karşıtlıkların fenomenolojik vasıfta olmaları gerektiği gerçeğini unutmaksızın, Kant ve izdaşlarının, ustalıkla bu karşıtlıkları numenolojik alana kaydırmış olduklarının altını çizelim. Kant, o ünlü 'kategorik emperatif'ini tek boyutlu bir dünyanın betimlemesi üzerine inşâ eder ama bu bir ispat değildir, sadece bir inancın ifadesi olmaktan öteye gidemez.

Boş zamanlarını binden fazla nadir tropikal balığa bakıcılıkla geçiren Amerikan bilimkurgu yazarlarından doğu kültürlerine özellikle meraklı **William Tenn**'in: 'Of All Possible Worlds - *Olası Tüm Dünyalar Üstüne*'[1] adlı antolojsinde bile –bilimkurgu edebiyatının geniş spekülatif olanaklarına karşın– bu türden, yani tek kutuplu bir dünyayı tasarlamayı başarmış tek bir öykü örneği yoktur.

İkilemlerin (ama mekanik karakterli değil, diyalektik yapıdaki 'dilemma'ların) tarihin itici gücünü oluşturduğuna inanan bir yazar sıfatıyla, bu kez diyalektik materyalist değil de diyalektik idealist bir teozoftan örnek vermek istiyorum. (Bu da diyalektik bir paradoks gibi düşünülebilir!) Şöyle diyor modern Hint felsefesinin **Krişna Murti** ile birlikte öncülüğünü yapan **Sri Aurobindo**:"Nerde büyük bir sonuç görürsen, bu sonucun aynı zamanda büyük bir başlangıç olduğundan emin ol. Nerde seni dehşete düşüren felaketlerle yüz yüze gelirsen; bil ki, bu felaketlerin içinde kesin ve büyük bir yaratış da oluşuyor."[2]

1 TENN, William: *Of All Possible Wolds*, Ballantine Books, Inc., New York, 1955
2 AUROBINDO, Sri: *Düşünceler ve Pırıltılar*, Çev. Z. Bayar, Dharma Y., İst.,1994

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Masa

"Çok şık oldu!..." Nihal kafasının içinde sürekli bu cümleyi yineliyor. Başka hiçbir şey düşünemiyor. Neredeyse otomatik hareketlerle hazırlıyor sofrayı. "Çok şık oldu!" Gerçekten de şık bir masa.

Şimdi mutfakta... Yuvarlak yuvarlak dilimlediği havuçların üstüne göz ve gülen ağız çiziyor ince uçlu bıçakla. Aklına geliyor, fırını otuz dereceye ayarlıyor, havuçlarla uğraşmaya bırakıp. Patates püresiyle doldurduğu domatesleri sıcak tutmak istiyor Nihal. Erdinç'in bu sürpriz yemekten haberi yok. O günün evlenme yıldönümleri olduğunun da farkında değil... Doğrusu, Nihal'in de anımsaması bir raslantıyla oldu. Erdinç'in annesi geçen hafta sonu ona gittiklerinde yeni masa örtüsünü Nihal çok beğendiği için armağan ederken "bu da benim size evliliğinizin beşinci yıldönümü için armağanım olsun" demişti. "Ama torundan hâlâ bir ses seda yok" demeden edememişti. "Sağ olun" demişti Nihal, Lerzan Hanım'ın laf sokuşturmasını duymazlıktan gelerek. Erdinç televizyondaki maçın içine gömülmüştü zaten. Hiçbir şey duymamıştı.

Bu akşam masaya o örtüyü serdi Nihal; ilk kez kocası ve kendisi için kullanmak istedi. İlk ve son, dört yıl önce kutlamışlardı evlilik yıldönümlerini. O da arkadaşlarının oldu bittiye getirmesiyle. "Bizim için her gün evliliğimizin bir gündönümü" diyerek karşı çıkmaya çalışmıştı Erdinç, ama iş arkadaşları küçük bir sahil lokantasını o gece için çoktan kapatmış, sokak çalgıcılarından oluşan bir de grup getirmişlerdi. Hepsi de çok eğlenmişti; sonra anlata anlata bitirememişlerdi... Danslar, şarkılar, nefis balık, mezeler ve elbette rakıyla şarap. O geceyi anımsayınca, bu akşam için bir müzik seçmediği aklına geldi Nihal'in. Onu da Erdinç'e mi bıraksaydı acaba? Uzun süredir dinlemedikleri çigan müziği hoş olabilirdi. Nihayet havuçlarla işi bitmişti. Çok şirin görünüyorlardı. Bezelye salatasının kenarına teker teker dizdi hepsini; dereotlarını ortada topladı. Beklediğinden daha da güzel olmuştu tabak. Sağ elinin başparmağı altında, bileğine yakın duran, koskocaman kahverengi ben, Nihal'in yemek konusunda ne kadar yetenekli olduğunu gösteriyordu zaten. Çöp öğütücüyü çalıştırdı, ellerini yıkadı. Mutfakta işi bitmişti. Biraz makyaj yapsa mıydı acaba? Erdinç makyaj yapmasından pek hoşlanmıyordu aslında. Gözlerinin altındaki çöküntüyü kapatan bir fondöten sürmekle yetindi. O bile yüzüne canlı bir hava vermeye yetmişti. Aynadaki görüntüsünden memnun kalarak ayrıldı banyodan.

Vazodaki fulyaların saplarını kesti, su dolu yayvan iki tabağa böldü çiçekleri; birini Erdinç'in tabağına, diğerini kendi tabağına yakın yerleştirdi sofrada. Simetrik olup olmadıklarını ölçtü biçti gözleriyle. Gerçekten de tam istediği gibi olmuştu.

Vazodaki fulyaların saplarını kesti, su dolu yayvan iki tabağa böldü çiçekleri; birini Erdinç'in tabağına, diğerini kendi tabağına yakın yerleştirdi sofrada. Simetrik olup olmadıklarını ölçtü biçti gözleriyle. Gerçekten de tam istediği gibi olmuştu. Atladığı bir şey olup olmadığını tekrar gözden geçirdi. Her şey yerli yerindeydi. Sadece içkilerin ve fırında bekleyen servis tabağının gelmesi kalmıştı sofraya, onların da yeri hazırdı zaten. Ya her zamanki gibi geç gelirse Erdinç... Karnı da tok olursa... Salona girdiğinde sofrayı görmeden televizyon koltuğuna otururs... Olabilirdi. Eli yine boynuna gitti Nihal'in... Boynunun sağ yanı

NALAN BARBAROSOĞLU

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

eskieskieskie

Ama içindeki şu boşluk, boynu çekildiğinde büyüdüğünü duyumsadığı boşluk... Erdinç'e ilk söylediğinde, "hareketsizliktendir" diye geçiştirmişti. Sitenin cimnastik salonuna gitmesini önermişti bir defasında da. Evet bir hareketsizlik vardı ama kendi bedeninde mi, bu evde mi, onu açık seçik kestiremiyordu Nihal. Eskiden arkadaşları daha sık gelirdi evlerine örneğin. Zaman zaman hafta sonları kent dışına yürüyüşe de çıkarlardı. Daha önceleri birlikte yaptıkları hiçbir şeyi yapmıyorlar artık. Erdinç'in evlilikleri boyunca, her cuma akşamı aksatmadan gittiği briç partilerine bir süredir eşlik etmiyor Nihal. "İçimden gelmiyor, ne yapayım" diye düşündü kendini savunurcasına. Böyle birkaç cümleyle anlatılabilen bir yaşamı sürdürüyordu... Birbirine benzeyen günleri unutarak geçen bir yaşamın sürücüsüydü. İşe gidip gelirken kullandığı yollar gibiydi günler.

Ya Erdinç?.. Onun günleri nasıl geçiyordu ve kendisi kaç sözcükle, nasıl tarif ediyordu günlerini? Bilmediğini düşündü Nihal. Bu konularda hiç konuşmadıklarını. Aralarında daha çok nelerden söz ettiklerini anımsamaya çalıştı... İçi daraldı. Herkes böyle miydi acaba? Hayat dedikleri bu kadar bir şey miydi? Hakikaten ne konuşuyorlardı Erdinç'le... Ne anlatıyorlardı birbirlerine, sabırsızlıkla, heyecanlanarak. Ne kadar zamandır, bir okul arkadaşı gibi örneğin, özlemiyordu Erdinç'i Nihal? Ya Erdinç, Nihal'i özlüyor muydu? Erdinç beni hiç özledi mi acaba diye düşündü Nihal. Bu gece, bunu da sormayı geçirdi içinden. Gözlerini masadan alamıyordu. Çok şık bir masa olmuştu. Fulyalar suya sapsız girince daha da açılmış, ışıltılı, baygın kokularını yayıp duruyorlardı. Gülümsedi Nihal; saate baktı. Umduğundan fazla gecikmişti Erdinç. Dayanamadı bir sigara yaktı; yakar yakmaz da camı açtı. Duman loş salona yayılmadan, pencereden dışarı süzülüyor, gecenin karanlığına karışıyordu gri bir tül gibi.

Bir çocukları olsa günleri farklı olur muydu gerçekten? Hep "henüz erken" demişlerdi soranlara. Bu birbirinin aynı günlere bir de bir çocuğu ortak etmek. Bitip tükenmez görünen sıkıcılığı bir de çocukla paylaşmak. Evet, bir çocuk yaşamlarını değiştirebilirdi ama onlar çocuğa nasıl bir yaşam sunacaklardı? Örneğin şık bir masayla yetinebilecek miydi çocuk? İşyeriyle evi bağlayan yollardan kalan zaman parçalarında ne verebileceklerdi bir çocuğa, çocuklarına? Banyoya gitti, sigarayı akan suyun altına tutarak söndürdü. Ağzını çalkaladı. Aynadaki görüntüsünü bezgin buldu bu kez. Omuzlarını dikleştirdi, saçlarını havalandırdı. Bir şeyler olmuyordu. Ama ne?..

Salona döndüğünde, pencereyi kapatırken buldu yanıtı... Cama yansıyan masanın görüntüsüne takıldı gözü... Rahatsız edecek kadar şıktı... Yiyecek içecek ya da gurme dergilerinden fırlayıp gelmiş gibiydi. Salonun yerleşik havasına uymayan bir duruşu vardı. Erdinç'le ilişkisi düşünülürse, masa göze batıyor, can yakıyordu. O sırada çaldı telefon. Telefonun sesiyle birlikte, kapının çalmayacağından emin oldu. Yurtdışına gönderilecek raporlar öncelik kazanmıştı. Öyle diyordu Erdinç... Gelemeyebilirdi bu gece. Yatsındı Nihal, onu beklemesindi. Bu hafta üçüncü oluyor, diye düşündü Nihal, kısaca "peki" derken. Üst üste "iyi misin sen?" diye sordu Erdinç... Yanıt vermeden kapadı telefonu; fişi çekti. Gözü masaya takıldı. Çok zor geldi toplamak. Masa, artık Nihal'i rahatsız eden şıklığıyla dursundu ortalık yerde... Hiç dokunulmasın... Yüzyıllarca öylece kalsın; her şey kokuşsun, tozlansın, örümcek ağlarıyla kaplansın, sonra olduğu yerde un ufak olup dökülsün, hiçbir rüzgâr savurmasın onu, kayalaşsın... Bir gün kayayı kırsınlar ve içinden taşlaşmış Erdinç çıksın.

Gözünün önünde canlanan görüntülerden hazza karışmış bir tedirginlik duydu Nihal... Sadece armağan kutusunu aldı masadan; ambalajını çıkarıp buruşturdu, yumuşak bir top gibi sıkıp gevşetmeye başladı avucunun içinde. Salonun sessizliğini bozan hışırtıyı dinledi bir süre... Erdinç'in rakı bardağına attı sonra da. Kıravat iğnesini kutusuyla büfenin çekmecesine koydu. Bir kadeh şarap doldurdu. Bir sigara daha yaktı. Salonun penceresini açmadı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

eskieskieskie

Canlı Maymun Lokantası

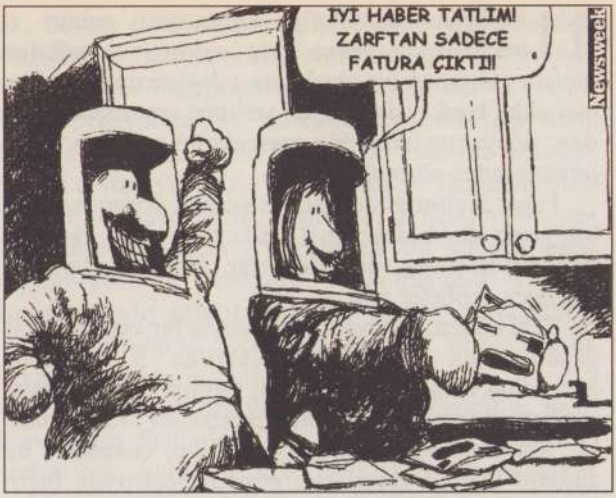

Onun yamyamlığı bu açıdan mazur görülebilir! Hem, o zaten kötülerin beynini yemektedir. İyiler için, örneğin filmin esas kızları için, iç geçirse bile kendini engelleyen bir şeylerin varlığı yine de dikkat çekicidir: özdenetim duygusu, kültür ve disiplin.

'Meşhur' entellektüel ve zekâ timsali, yaşamdan haz damıtma ve kadınlara karşı davranışında bir nezaket abidesi; ve ama işte, belki de bütün bu niteliklerinin yavanlaşmasıyla başka tatlar aramaya koyulmuşken 'cannibalism'de karar kılarak, bu fasılda da en seçkin damak tatlarına erişerek bunu bir yaşam biçimi haline getiren Dr. Hannibal Lecter'ın, *Kuzuların Sessizliği*'nin ikincisinin sonuna doğru, kafatasını açtığı kurbanının beynine, bir köşede hazırladığı Fransız şarabı katkılı sosu dökerek çatalının ucuyla bir beyin parçası aldığı an... Hiç yabancı gelmeyen, o bir yerlerden aşinalık, tanıdıklık duygusu...

Bir başka Hollywood yapımından mı?

Olabilir! Her ne kadar yamyamlık olgusu Afrikalılara, Güney Amerikalılara, Okyanusyalılara ait insanlık dışı olgular olarak ve o sefil vahşilerin Batı değerlerine gereksinimlerini vurgulamak ve kıyas yoluyla Batı insanının geçmişinin insaniliğini ve üstünlüğünü belirlemek açısından antropoloji biliminin de katkılarıyla, gündelik kullanışımıza niteleme düzeyinde çoktan girmiş olsa bile; Hannibal Lecter'ların yamyamlığı dahi seçilmiş bir edim olarak, bir zarafet bilincini, 'postmodern' insanın ilkel toplayıcıya 'çok üst' bir uygarlıktan göz kırpışını, hani nerdeyse 'gurme'liği yansıtmaktadır. Eh ne de olsa, o bir elit Batı'lıdır. O kadar ki, filmin 'en yeni, en yüksek, en modern' ABD görünümüne tezat oluşturan atmosferinde; şiirsel, tarihi Toscana bölgesinde, İtalyanlara, hem de en seçilmişlerine sanat tarihi dersleri verebilmektedir. Onun yamyamlığı bu açıdan mazur görülebilir! Hem, o zaten kötülerin beynini yemektedir. İyiler için, örneğin filmin esas kızları için, iç geçirse bile kendini engelleyen bir şeylerin varlığı yine de dikkat çekicidir: özdenetim duygusu, kültür ve disiplin. Dolayısıyla bir Dr. Lecter'ın yamyamlığı vardır, bir de Toscana bölgesindeki müzelerden, sanat başyapıtlarından habersiz kara, sarı derili yamyamların karın doyurmaktan ibaret hayvansı oburlukları.

Batı uygarlığı, dolayısıyla kültürü ve sineması yamyamlığı bile inceltilmiş zevklerin, basmakalıp Hollywood serüvenleriyle harmanlayıp en çok ilgi çeken filmlerinden birinin konusu, tartışma gündemi ve mazur gösterme sunusu haline getirebilir. Dr. Hannibal Lecter meşrulaşmıştır!

HALDUN ÇUBUKÇU

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

eskieskieskie

48 eskieskieskie

eskieskieskie

50 eskieskieskie

eskieskieskie

52 eskieskieskie

eskieskieskie

54 eskieskieskie

YASEMEN VE KARDELEN

Bir kız durur Kadıköy'de
Yaramaz mı yaramaz
Uçarı mı uçarı
Direngen mi direngen
O; çocukların en mutlusu
Kararlı bir yasemen

Bir oğlan durur aynı yerde
Kızdan kalır yanı yok
Güldü mü ağız dolusu gülen
Sevdi mi ölesiye seven
O; çiçeklerin en inatçısı
Bir Kardelen

Sen o çiçekleri gördün mü hiç
Onlarla boy verdin mi uçsuz kırlarda
Uçtun mu onlarla kuşların kanatlarında
Çıktın mı hiç yolculuğa umudun
Yok olsa da bu kırlardan
Bil ki "umuda kurşun işlemez gülüm"

ikbal kaynar

Belki burada altın kesimle bir bağ kurabiliriz. Altın oran ya da kesim; sanatta ilk kez antik çağ yapıtlarında görülür. Atina'daki Parthenon tapınağı ise, en bilinen örneklerden. O zamanlar bunu nasıl hesapladıkları pek açık olmasa da, ünlü matematikçi **Leonardo Pissaro** tarafından kuramsallaştırılır; bir estetik değer ölçüsü olarak sanat tarihine katılır. Daha sonra Rönesans'tan Kübizme dek sanatta kullanılagelir.

Altın oran sanatsal olarak kusurla kusursuzluğun bileştiği incelmiş bir estetik ölçüsü. Sanat meraklılarının derinden algıladıkları bir ölçüm; kusurla kusursuzluğun sınırında farklı bir güzellik algılaması.

Bugün, bilgi disiplinleri arasındaki bağıntılar, uzmanlık denli önem taşıyor. Matematik yasaları ile sosyal yasalar arasında, bireyin ya da toplumun psikojik yasaları ile fizik yasaları arasında açımlanan ciddi bağıntılar var... ekonomik sorunlara uzanıp giden bir bilimsel iç zincirlenmeler ağı da denebilir.

Hayatın çelişkileri simetri ve asimetri çarpımları ile sürüyor. Büyük düşünür **Aristo** da yaşamı, insanları açıklamaya çalışırken Altın Orta'dan söz eder.

Tüm karşıtlar yaşamın kaosunu ve düzenini açıklıyor bize. Erkek kadın, zengin fakir, iyi kötü gibi tanımlar hep bakışımsal bir denge içeriyor. Altın oran geometrik olarak uygulanımda kolayca yakalanabilirken, soyut kavramlar dizininde zorlaşıyor. Simetri ne kadar düzeni simgelerse o denli de sıradanlığı ölçü ediniyor. Öte yandan Asimetri ise, düzenden kaosa, kusura, dengesizliğe doğru gidiyor. Günlük yaşamdan tarihsel süreçlere dek bakışımsal ölçü değerleri yaşamımızı etkiliyor. Altın oran ise, insanın sanat, edebiyat, kültür, bilim gibi ince ölçülere varan kesimi; oranı.

Ancak simetri olmadan, Altın Orana ulaşılamıyor. Yine şehla göz örneğine dönersek, şaşı göz ya da simetrik göz olmadan, şehla gözün bizde bıraktığı o farklı güzellik duygusu olmuyor.

Yaşamın çelişkilerini farklı bir güzellik sınırına dayandıran bu oran, insanın ruhundaki, bedenindeki, toplumsal biçimlenmesindeki farklı izdüşümleri yaratıyor. Simetri, moda giyinmekse; asimetri çirkin giyinmek; altın oransa kendine ait sahici bir giyinme gibi sanki...

Kaosun gerçek güzellik oranı belki de. O ince ölçüyü kaçırdıkça, yaşamın gerçek anlamını da bulamıyoruz gibi geliyor... Belki de giz bu zor ölçü de... öyle ki, içsel tartılarımızın çok duyarlı olması gerekiyor. Kimi insanlar bu ölçüyü doğallıkla, kendiliğinden ediniyorlar... kimileri de umursamıyor.

Umursamayanlar da çoğunlukta ne yazık ki... Bu bilimsel şoklar çağında, diyelim ki, bu da gensel bir oluşum; öyleyse o zaman, algılarımızı düzenleyecek altın oranda güzelik aşısını beklemek gerekiyor: daha anlamlı ve güzel bir yaşam için.

Ya zaman yoksa beklemeye!

Ekran ve Hayat Asimetrik Duruyor

Savaşı anlatabilmek bile gözleri bu denli parlatabiliyorsa, savaşı yaratanların gözlerindeki ışık, daha binlerce yıl, tüm gökleri alev alev yakabilir diye düşünüyorum.

Televizyon ekranını kaplayan onlarca kafadan biri sürekli o cümleyi tekrarlıyor. "Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak!" Ne demek bu? En az kuleleri yıkmak kadar cesur ve iddialı bir cümle. Bense yaşananları betimlemek için tek bir sözcük bulabiliyorum: "Şaşırtıcı". Hepimiz çok şaşırdık. İlk kez gücün sarsılabildiğine tanık olmuştuk. Korku bir yana, sanki yıllardır beklediğimiz bir şey gerçek olmuştu. Gerçi o güne dek Hollywood senaristleri dışında kimse, böyle bir felaketi aklına getirmeye cüret etmemişti. Filmlerde yerle bir olan kuleleri, perişan haldeki Pentagon'u izlemeye alışık olan bizler, bu kez fantaziyle değil, gerçeğin ta kendisiyle karşı karşıyaydık. Üstelik Hollywood fantezilerinin papucu dama atılmıştı. Yaşananlar hakkında bilgi sahibi olmaya çalıştığımız yegâne aracımız televizyon, yine tahtına oturmuştu. Gariptir, kasırga, tıpkı filmlerdeki gibi, önce ekranlarda koptu. Hepimiz panik ve heyecanla ekran karşısında izledik görüntüleri. Demeye kalmadan failler belirlenmiş, savaş ilan edilmiş ve kaçıncı yinedir, insanlar ölmeye başlamıştı. Televizyonlar da her şeye çoktan hazırlıklıymış edasıyla, üç beş füze görüntüsü, birkaç fotoğraf, sıkıştıkça "kuleleri gönder gitsin" ciddiyetiyle yaptıkları yayınlarla, savaşı anlatmayı **yine** layıkıyla başardılar doğrusu (!)... Yoo, ekran kafalarının hakkını yemeyelim, onlar sürekli tartışıp duruyor. Nedense, bize hep aynı şeyler söyleniyormuş gibi geliyor. Aslında sorun bizde; filmler sayesinde fantezilere çok fazla alışmış olmalıyız. Ekrandaki gerçekler neyimize yetmiyor. Bakın işte; yine parlayan gökyüzünden yıldız misali füzeler düşüyor.

Dünyanın en büyük gücü birilerine savaş açtı. Günlerdir, televizyon karşısında oturduğum yerde çayımı yudumlarken, ortada dönen karmaşık hesapları anlamak için küçük de olsa ipuçları yakalamak umuduyla, ekrana girip çıkan kafaları pür dikkat dinlemekle geçiyor saatlerim. Ben; çay ve sigara tüketerek vücuduma, ekrana kilitlediğim bakışlarımla da gözlerime işkence çektirirken, tek amacım, insanların bu kez ne için öldürüldüğünü anlamak uğruna bir bilgi kırıntısı yakalamak. Günlerim böyle geçerken, ekran gevezelerine bakmaktan yorgun düşen gözlerim bir şeyi fark edince anlıyorum olanı biteni! Üstelik, bunu yine görüntüler dünyasının eşsiz gücüne borçluyum (!). Füzelerin yarattığı ışığın, genç yaşta, bir "savaşı" anlatma şansını yakalamış muhabirin hırstan ve eriştiği doyumdan çakmak çakmak olan gözlerinin ışığı yanında sönük kaldığını fark ettiğimde; herkesin nasıl bir unutkanlıkla ve ısrarla

GÖKÇEN YILMAZ

yanıldığını da anlamış oluyorum. Savaşı anlatabilmek bile gözleri bu denli parlatabiliyorsa, savaşı yaratanların gözlerindeki ışık, daha binlerce yıl, tüm gökleri alev alev yakabilir diye düşünüyorum. Bush'un donuk bakışlarını değiştiremese bile! O zaman bakışları izlemenin vaktidir! Değiştir kanalı! Ekran kahramanlarını bir bir izlemeye başlıyorum. Günlerdir dinlediğim binlerce cümleden gerçekliğe dair hiçbir şey anlayamamamın nedeni, meğerse ekrandan fırlayan bakışlarda gizliymiş. Ekranların yarattığı sahte dünya, hâlâ bakışları alt etmenin yolunu bulamamış. Günlerdir izlediğim habercilere şimdi gerçekten bakıyorum, kimisi tecrübeli ve rahat, kimisi genç ve heyecanlı; ama gözlerdeki ışık aynı. Kimi büyük puntolu harflerle fonuna yansıtıyor hırsını, –ki en çok küçümsenen o oluyor; kimi ise hırsından hayatı ve gerçekleri çoktan unutmuş, zaten kendisi ekran olmuş! Bir de ben gerçeği onun yardımıyla anlayabileceğimi sanıyorum; yazık bana! İşte bir kafa daha! Yaslı edasıyla anlatıyor; maçlar ertelenmiş, savaşa mı yaslı, maçı izleyemeyeceğine mi, belli değil. Kafalar girip çıkarken, arada başka insanları görüyorum; ekranın belirlediği kadarıyla! Afgan kadınları var şimdi, onların gözlerine bakmak güç. Zaten kimse görmüyor onların gözlerinde (kini). Ama savaşı anlatmak için iyi bir fon doğrusu (!). Çarşaflı kadınlar ve yalınayak çocuklar! Başka bir kanal: "Kötü Arap"la aynı adı paylaşan talihsiz Arap gencini programına çıkarmanın ezikliğini yaşayan kadını görüyorum. Tombul ekranın kafasıysa kaygılı: Çocukların savaş yiyip savaş giydiklerini, her gün piliç lapa gırtlağımızdan sokmak isteyişine ve bakışlarındaki kararlı inatla karışık müstehzi edalarına tanık olmaktan şaşkına dönmüş haldeyken, o gencin şapkayı 'çat' diye yere vuruşunu, yüzündeki öfkeyi ve kararlılığı fark ediyorum. Koltuğa beşinci kez dönüveriyorum. Artık BBG evindeyim. Neden bilmiyorum, şu anda savaştan daha çok ilgimi çekiyor ve az sonra nedenini anlıyorum. Birbirine bakan insanlarla karşı karşıyayım: Sinirden şapka fırlatan bir genç ve onu şaşkınlıka izleyen kız. Birbirlerini görebilen, dokunabilen, aynı etten kemikten iki varlık! Parlayan gökten ve binlerce sözcükten daha iyi anlatıyor her şeyi! Onlar kazanmak için oradalar, kazanmak için tüm yollar mübah! Yalan, riya, hırsızlık, kavga ve hiçbiri çare değilse SAVAŞ! Savaş ve kazan! Tıpkı western, macera ya da bilim kurgu filmlerinde olduğu gibi. Yıllardır izlediğim yüzlerce senaryo gibi. İzledik izlemesine de, sanki yaşam çok farkıydı. Kim iyi, kim kötü, kim çirkin ayıramadan şaşkınlıkla seyrettik durduk. Peki, kimin Amerikalı, kimin Iraklı olduğu hiçbir önem taşımasa, petrol için kavga etmenin bir anlamı olur muydu? Afgan halkının tepesine bomba yağdıran Amerikalı savaş pilotu da "futbol maçı yapıyor gibiyim. Topu doğru yere atmaya çalışıyorum" cümlesiyle yabancılaşmayı yüzümüze bu kadar sert çarpamazdı, eğer sadece izlemeseydik!

Savaşın ne büyük aptallık olduğunu herkes söyler. Ancak savaşı gerçekten hissedebilenin savaşmasının imkânsızlığının kaç kişi farkındadır? Görebildiğiniz ve göremediğiniz tüm savaşları hatırlayın ve insanların gözlerine daha iyi bakın! Kuleler neden yapılır, kim, niye yıkar, düşünün. Eğer birinin onlarca kulesi varsa ve diğerinin yaşamak adına hiçbir şeyi kalmamışsa, her iki tarafın da başı belada demektir. yoksunlukla varolmak, varolduğunu hissetmek ne kadar mümkün? Gücü elde edenlerin bu tehlikeyi göğüsleyebilmesi gerekiyor. Kimliklerin bu kadar keskin harflerle ve birbirinden çok farklı karakterlerle imzalandığı modern dünyada, nihayet doğunun dileği, gırtlağına düğümlenen yoksunlukla izlediği vitrinlere dahil olmayı hayal etmek ve vitrinlerin altında ezilen kemiklerinin acısını dağlamak değil, tıpkı vitrini süsleyenlerin yaptığı gibi hayallerini gerçek kılmak için mücadele edebilmek olacaktır. Doğunun yoksunluğu ve hırsı büyüyor. Irak'ta kadınların 11 Eylül'ü sokak şenlikleriyle kutlamasını anlamak o kadar zor olmamalı. En azından kulelerde ölenlerin yakınları kadar acı çekmiş olmasalar, başka ölümleri böylesi bir mutlulukla karşılamazlardı.

Büyük olmak, güçlü olmak bir yandan bomba, bir yandan ekmek atmakla eşit. Asimetri burada! Oysa değişen ne olursa olsun, gözlerdeki ışık her zaman füzelerin ışığından daha tehlikelidir. Ve siz ekran gücünü elinde bulunduranlar, siz hayatı, gerçekleri anlatmıyorsunuz. Ama sizler vitrinlerin peşinde koşup ekranlarda o çok sevdiğiniz mankenlerden farksız biçimde yer edinirken, sizi de gözleriniz ele veriyor! Hayat ve ekran asimetrik duruyor! Hayatı hakkıyla, emeğiyle doya doya yaşamaya kararlı olanlar, vitrinlerin yarattığı sahteliğe daha fazla tahammül etmeyecektir. Ama siz yine de bütün bunlara boş verin, şimdi reklamlar!... Bu asimetri bozulacaktır. Bunu sokakta, çarşıda, pazarda, otobüslerdeki insanların yüzlerinde görüp de yüz çevirenler, Amerika'nınkinden daha ağır bir bozgunla yüz yüze kaldıklarında, anlamaya bile vakit bulamayacaklar.

58 eskıeskıeskıe

eskieskieskie

60 eskieskieskie

Faks: 0212. 520 82 12 Tel.: 0212 512 94 67 (pbx)

ET KANETTİ
DAŞ KÜLTÜR'DE yeni çıkanlar

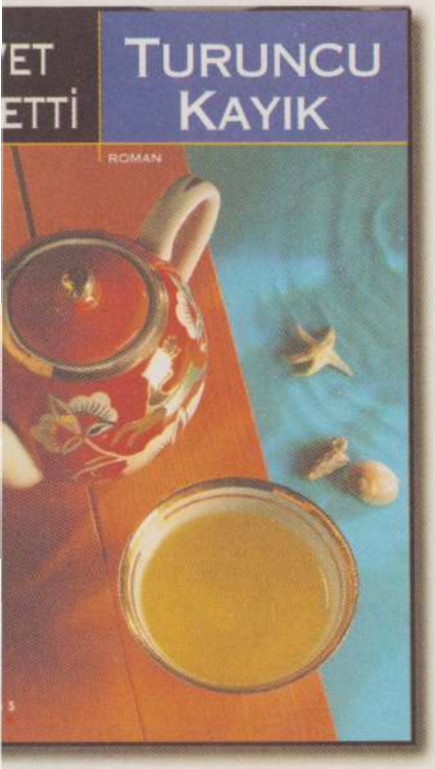

...KİTABINA BAKIYORSUN. ONUN DA SENİ İZLEMEKTE OLDUĞUNU HİSSEDİYORSUN BİRDEN. BİR KEZ DAHA, BİR KEZ DAHA SENİN ONU ASIL ADIYLA BULUŞTURMANI BEKLİYOR..."

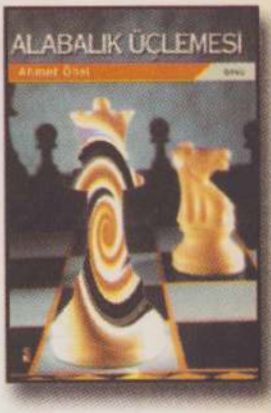

ÖYKÜ / 168 SYF. / 3.750.000 TL

ATEŞİN ÇOCUKLARININ TÜRKİYE, SURİYE VE LÜBNAN DAĞLARINDAKİ MACERALARINDAN KIRILGAN KESİTLERİ VE ORTADOĞULU İNSANLARIN KIZGIN RUH HALLERİNİ İÇEREN ANLA SINIRLANDIRILMAMIŞ BİR ROMAN...

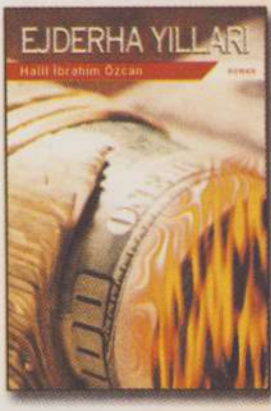

ROMAN / 168 SYF. / 3.750.000 TL

AN SOFİYA'NIN GANÜSTÜ DRAMI

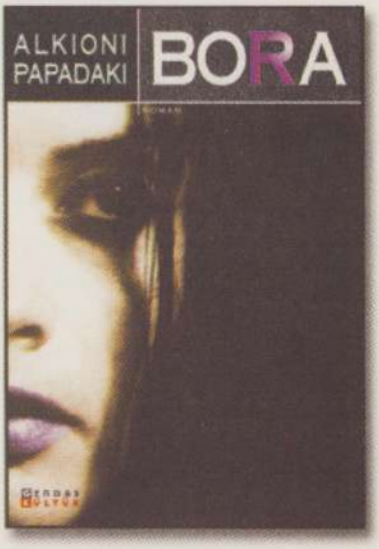

SYF. / 00 TL

PARÇALANMIŞ BİR AŞK... PARÇALANMIŞ KALPLER... CEZMİ ERSÖZ'DEN ÇARPICI BİR AŞK HİKÂYESİ...

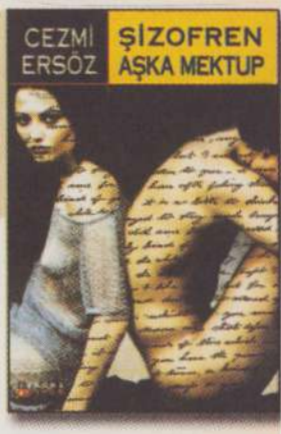

MEKTUPLAR / 158 SYF. 4.000.000 TL

20. YÜZYILIN EN ÖNEMLİ VE EN GÜÇLÜ KADININI MAHVEDEN OKYANUS ÖTESİ AŞKIN MEKTUPLARI!

FLİ VE RAHAT OKUNABİLECEK BİR KİTAP
N BORA, BÜTÜNLEŞMİŞ İÇERİĞİ, RUHU
N, DÜŞÜNCELERİ BİLEYEN, İNSANLARIN
ŞADIĞI HAYATTA TEMEL FARKLILIKLARI
GÖSTEREN, DUYGUSAL BİR ROMAN

62 eskieskieskie

eskieskieskie

DHARMA®

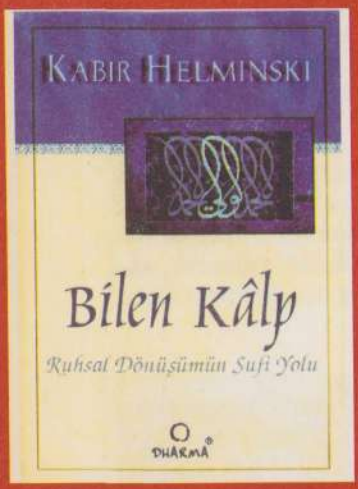

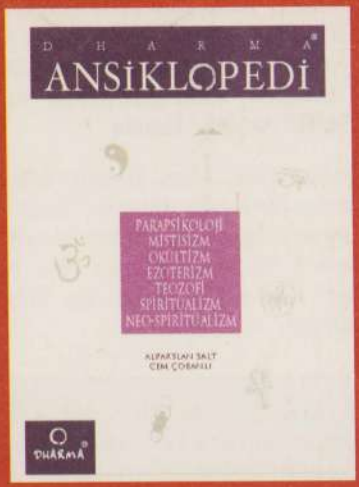

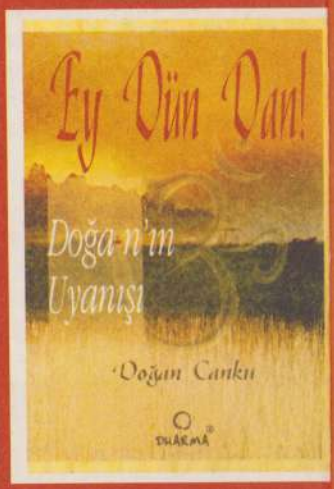

Dünya Kültürlerini
Evreninize Taşı

www.dharma.com.tr

Molla Fenari Sok. 17/2 Cağaloğlu 34410 İstanbul
Tel : 0212 512 81 21 Faks: 0212 512 50 21